

1 חוק המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזרחי, התשס"ג-2002

1. מטרה

מטרתו של חוק זה להקים מועצה לאומית למחקר ולפיתוח אזרחי, אשר תייעץ לממשלה בגיבוש מדיניות לשם ניצול המאגר המדעי והטכנולוגי האזרחי של מדינת ישראל ולפיתוחו.

2. הגדרות

בחוק זה -

"האקדמיה" - כמשמעותה בחוק האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, התשכ"א-1961;

"חוק מבקר המדינה" - חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב];

"חוק המועצה להשכלה גבוהה" - חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;

"המועצה להשכלה גבוהה" - כמשמעותה בחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"מחקר ופיתוח" - פעילות שיטתית ומקורית המיועדת להוסיף ידע מדעי או טכנולוגי חדש, או לפתח יישום חדש של ידע מדעי או טכנולוגי קיים;

"מחקר ופיתוח אזרחי" - מחקר ופיתוח שהמדינה משתתפת במימונו במישרין או בעקיפין, שאינו מחקר ופיתוח במערכת הבטחון;

"מערכת הבטחון" - משרד הבטחון ויחידות סמך שלו, צבא הגנה לישראל או מוסד אחר הפועל למטרות בטחוניות ואשר אושר לצורך חוק זה על ידי שר הבטחון.

"השר" - אחד מהשרים המפורטים להלן ²:-

(1) שר המדע התרבות והספורט או השר שהוא יושב ראש ועדת השרים לעניני מדע וטכנולוגיה כפי שקבעה הממשלה;

(2) באין שרים כאמור - שר אחר שקבעה הממשלה.

3. הקמת המועצה

מוקמת בזה המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזרחי (בחוק זה - המועצה).

4. מינוי המועצה והרכבה

(תיקון התשפ"ב)

(א) נשיא המדינה ימנה את חברי המועצה על פי המלצת הממשלה; חברי המועצה יהיו אזרחי ישראל ותושביה.

(ב) המועצה תהיה בת 15 חברים, אשר אינם נושאים בתפקיד ניהולי פעיל בתחום המחקר והפיתוח, וזה הרכבה -

(1) מדען בעל מוניטין ונסיון בניהול מערכות מחקר ופיתוח, שאינו עובד המדינה, והוא יהיה יושב ראש המועצה;

(2) חבר האקדמיה;

(3) ארבעה מדענים בעלי נסיון ומוניטין במחקר ופיתוח ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, כמשמעותו בחוק

המועצה להשכלה גבוהה, העוסק במחקר, ובהם חבר אחד לפחות מתחום מדעי החברה והרוח;

(4) ארבעה מומחים אנשי התעשייה עתירת הידע, בעלי נסיון ומוניטין במחקר ובפיתוח תעשייתי או בניהול;

(5) ארבעה מדענים בעלי נסיון ומוניטין בתחום המדיניות וקביעת סדרי העדיפויות והצרכים של המחקר והפיתוח הדרושים לביצוע תפקידי הממשלה (בחוק זה - מחקר ופיתוח ממשלתי), לרבות מדענים שהם עובדי מוסדות מחקר ממשלתיים;

(6) כלכלן בעל נסיון ומוניטין בתחום כלכלת המחקר והפיתוח.

(ג) מדען בעל נסיון ומוניטין במחקר ופיתוח במערכת הבטחון, שימונה לפי הוראות סעיף קטן (א), ישתתף בדיוני המועצה כמשקיף. על המשקיף יחולו ההוראות החלות לגבי חבר מועצה לפי חוק זה.

(ד) המלצת הממשלה כאמור בסעיף קטן (א) תינתן לאחר שהשר נועץ באלה והביא את הצעתו בפניה:

(1) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ב)(1), בועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה ובנשיא האקדמיה;

(2) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ב)(2), בנשיא האקדמיה;

(3) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ב)(3), במועצה להשכלה גבוהה לאחר שהובאה לפניה המלצתו של נשיא האקדמיה;

(4) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ב)(4), בהתאחדות;

(5) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ב)(5), בפורום המדענים הראשיים של משרדי הממשלה או בגוף אחר הממלא תפקיד דומה ובראשי מוסדות מחקר ממשלתיים;

(6) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ב)(6), בנגיד בנק ישראל;

(7) לענין מינוי לפי סעיף קטן (ג), בראש מינהל פיתוח אמצעי לחימה ותשתית במשרד הבטחון או בגוף אחר הממלא תפקיד דומה.

(ה) בהרכב המועצה יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים.

(ו) הודעה על מינוי המועצה, על הרכבה ועל כל שינוי בהרכבה תפורסם ברשומות.

5. תפקידי המועצה

אלה תפקידי המועצה:

(1) לייעץ לממשלה בנושא תכנון, ארגון והסדרה של המחקר והפיתוח האזרחי ובנושא תקציבים לפיתוח;

(2) להמליץ לממשלה על קווים למדיניות לאומית כוללת, שנתית ורב שנתית, בתחום המחקר והפיתוח האזרחי;

(3) להמליץ לממשלה בכל הנוגע לתחומי עדיפות לאומיים בנושא המחקר והפיתוח האזרחי;

(4) להמליץ לממשלה על הקמת תשתיות למחקר ולפיתוח, ועל ביצוע פרויקטים בתחום המדע והטכנולוגיה;

(5) לייעץ לממשלה, וכן לועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה ולפורום המדענים הראשיים של משרדי הממשלה או לגופים אחרים הממלאים תפקיד דומה, בנושאים הקשורים למחקר ולפיתוח הממשלתי, לרבות בנושא הקמת מוסדות מחקר ממשלתיים והחזקתם, וכן להמליץ על אמות מידה מקצועיות למינוי המדענים הראשיים במשרדי הממשלה ולמינוי ראשי מוסדות מחקר ממשלתיים;

(6) לייעץ לממשלה, לפי בקשתה, בכל נושא אחר הקשור לתחום המחקר והפיתוח.

6. תקופת כהונה

יושב ראש המועצה וחבר המועצה ימונו לתקופה של ארבע שנים; נשיא המדינה רשאי, בדרך האמורה בסעיף 4, להאריך את תקופת כהונתם בשנתיים נוספות; חבר מועצה שהסתיימה כהונתו לא יתמנה שוב לחבר המועצה אלא לאחר שחלפו ארבע שנים מתום כהונתו.

7. פקיעת הכהונה

יושב ראש המועצה או חבר המועצה יחדלו לכהן לפני תום תקופת הכהונה אם נתקיים אחד מאלה:

- (1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;
- (2) הוא חדל להיות אזרח ישראלי או תושב ישראל;
- (3) הוא נעדר משלוש ישיבות רצופות של המועצה, ולדעת יושב ראש המועצה לא היתה סיבה סבירה להיעדרו;
- (4) הוא הורשע בפסק דין סופי בשל עבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כחבר המועצה;
- (5) הוא מונה לתפקיד ניהולי פעיל בתחום המחקר והפיתוח, ולענין יושב ראש המועצה - הוא מונה לתפקיד כאמור או לעובד המדינה.

8. השעיה

השר ישעה את יושב ראש המועצה או את חבר המועצה מכהונתו אם הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה שמהותה, חומרתה או נסיבותיה מצדיקה את השעייתו.

9. העברה מכהונה

השר רשאי להעביר את יושב ראש המועצה וחבר מועצה מכהונתו לפני תום תקופת כהונתו אם נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו.

10. תוקף פעולות

קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה ופעולותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בה, או מחמת ליקוי במינוי או בהמשך כהונתו.

11. ניגוד עניינים

(א) חבר המועצה יימנע מהשתתפות בדיון או מהצבעה בישיבות המועצה אם הנושא עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו במועצה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה.

(ב) התברר לחבר המועצה כי הנושא שידון במועצה עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה.

12. דיווח שנתי

(א) המועצה תגיש לשר ולועדה לעניני מחקר ופיתוח מדעי וטכנולוגי של הכנסת, אחת לשנה, דין וחשבון על פעולותיה ויפורטו בו גם המלצותיה.

(ב) ועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה תקיים דיון בדיון וחשבון השנתי לאחר הגשתו, והממשלה תקיים בו דיון במסגרת דיונה בתקציב המדינה השנתי, ותתייעץ עם המועצה בשאלת התקציבים למחקר ולפיתוח אזרחי.

13. איסוף מידע ושמירת סודיות

(א) לשם ביצוע תפקידיה לפי חוק זה רשאית המועצה לאסוף מידע, ולשם כך לדרוש מכל גוף מבוקר, כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, שקבע השר, מידע או דיווח, בכתב או בעל פה, בענין הנוגע למחקר ופיתוח אזרחי שהוא בתחום תפקידו.

(ב) גוף מבוקר כאמור בסעיף קטן (א) ימסור למועצה את המידע על פי דרישתה, ואולם אין באמור בסעיף קטן זה כדי לחייב

מסירת מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין.

(ג) השר יקבע בתקנות הוראות בדבר אופן דרישת המידע והעברתו למועצה.

(ד) בתקנות לפי סעיף קטן (ג) רשאי השר לקבוע סייגים לענין מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, ולענין מידע הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי.

(ה) מי שממלא תפקיד מכוח חוק זה, לא יגלה ידיעה או תוכן של מסמך שהגיעו לידי מכו תפקידו, אלא אם כן קיימת חובה על פי דין לגלות את המידע, או שבית המשפט התיר את גילוי המידע.

(ו) המגלה ידיעה או תוכן של מסמך בניגוד לסעיף קטן (ה), דינו - מאסר שנה.

14. סדרי עבודת המועצה

המועצה תקבע לעצמה את דרכי עבודתה ונהליה, ככל שאלה לא נקבעו בהוראות לפי חוק זה.

15. הקמת ועדות משנה

לשם מילוי תפקידיה רשאית המועצה להקים ועדות משנה ולהאציל להן מסמכיותיה; לועדות משנה כאמור רשאי יושב ראש המועצה לצרף מומחים, לרבות מקרב עובדי המדינה שישתתפו בדיוני ועדת המשנה כמשקיפים.

16. שכר והחזר הוצאות

(א) חבר המועצה, למעט יושב ראש המועצה, לא יקבל שכר בעד שירותיו במילוי תפקידו במועצה, אך יהיה זכאי לכיסוי הוצאות סבירות שהוציא בקשר למילוי תפקידו, על פי כללים שקבעו השר ושר האוצר.
(ב) יושב ראש המועצה יהיה זכאי לקבל שכר שקבעו השר ושר האוצר.

תקציב המועצה ואי-תלות

17.

(תיקון התשס"ח)

(א) (1) תקציב המועצה ייקבע בתחום פעולה נפרד שיוחד לפעילות המועצה, במסגרת סעיף התקציב שעליו ממונה השר, בחוק התקציב השנתי; המועצה תגיש לשר, בכל שנה, הצעה לתקציב המועצה; בסעיף זה, "תחום פעולה" ו"סעיף תקציב" - כהגדרתם בחוק תקציב שנתי כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985.

(2) ההוצאות מתקציב המועצה יעשו על פי הצעתו ובהסכמתו של יושב ראש המועצה.

(ב) במילוי תפקידיה תפעל המועצה באופן עצמאי, במסגרת תקציבה ובכפוף להוראות חוק זה.

18. שמירת דינים - חופש אקדמי

אין בחוק זה כדי לפגוע בהוראת סעיף 15 לחוק המועצה להשכלה גבוהה.

19. ביצוע ותקנות

השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה ובאישור הועדה לענייני מחקר ופיתוח מדעי וטכנולוגי של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

20. סייג לתחולה

הוראות חוק זה לא יחולו על מחקר ופיתוח במערכת הבטחון.

תחילתו של חוק זה בתום שנה מיום פרסומו.

אריאל שרון

אריאל שרון

ראש

הממשלה

שר המדע

התרבות

והספורט

משה קצב

אברהם בורג

אברהם בורג

נשיא המדינה

יושב ראש

הכנסת

יושב ראש

הכנסת

[1] [ס"ח 1873](#), התשס"ג (19.11.2002), עמ' 52.

תיקונים: ס"ח 2123, התשס"ח (27.12.2007), עמ' 98. [הצ"ח - ממשלה 339](#), התשס"ח, עמ' 206.

ס"ח 2991, התשפ"ב (5.7.2022), עמ' 992. [הצ"ח - ממשלה 1521](#), התשפ"ב, עמ' 676.

[2] [סמכויות שר המדע, התרבות והספורט עפ"י חוק זה הועברו לשר המדע והטכנולוגיה \(י"פ 5962](#), התשס"ט, עמ' 4280).

//